

# ELINympÄRISTÖPALVELUT

## Talousarvio vuodelle 2027 ja -suunnitelma vuosille 2028 – 2029

### Palvelualueen yleistavoite

Elinympäristöpalvelut varmistavat Limingan kasvun, vetovoiman ja elinvoiman edellytykset tuottamalla turvallista, toimivaa ja luonnonläheistä elinympäristöä. Palvelualue huolehtii maankäytön suunnittelusta, asumisen ja yritystoiminnan edellytyksistä, infrastruktuurin ylläpidosta, lupapalveluista, omaisuudenhallinnasta, jätehuollon viranomaistehtävistä sekä joukkoliikenteen kehittämisestä. Toiminta perustuu kestäväan kehitykseen, suunnitelmalliseen elinkaariajatteluun, sujuviin palveluihin, digitalisaation hyödyntämiseen ja kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien vahvistamiseen.

### Yleiskuvaus palvelualueen palveluista ja tarkoituksesta

Elinympäristöpalvelut muodostavat Limingan kunnan rakennetun ympäristön, maankäytön ja infrastruktuurin kokonaisuuden.

Palvelualue vastaa:

- kaavoituksesta, joka mahdollistaa kunnan hallitun kasvun, monipuolisen tonttitarjonnan ja yritystoiminnan sijoittumisen
- maanhankinnasta ja tonttien luovutuksesta, jotka tukevat kunnan elinvoimaa ja asuntotuotantoa
- rakennusvalvonnasta, joka ohjaa ja valvoo rakentamista sekä varmistaa sujuvan lupakäsittelyn
- omaisuudenhallinnasta vastaten kunnan rakennusten, toimitilojen, katujen ja muun infrastruktuurin omaisuudenhallinnan tilaajatehtävistä. Elinympäristöpalvelut määrittää palvelutason, ohjaa kunnossapidon suunnitelmallisuutta ja laatii huollon ja kunnossapidon ohjeistukset, ohjelmat ja priorisoinnit, joiden mukaisesti ylläpito toteutetaan.
- rakennuttamisesta, joka toteuttaa kunnan investointihankkeet suunnitelmallisesti ja kustannustehokkaasti
- asumisen ja toimitilojen hallinnasta, joka varmistaa vuokra-asuntokannan riittävyyden ja toimitilojen toimivuuden
- jätehuollon viranomaistehtävistä, joita Liminka hoitaa Lakeuden EKOn isäntäkuntana
- joukkoliikenteen toimivuudesta ja kehittämisestä, joka tukee kunnan saavutettavuutta ja kestävää liikkumista.

Palvelualueen tarkoituksena on varmistaa Limingan vetovoimainen, turvallinen ja toimiva elinympäristö, joka tukee kunnan strategisia tavoitteita ja kuntalaisten hyvinvointia.

## Toimintaympäristöanalyysi

Merkittävimmät elinympäristöpalvelujen toimintaympäristöön vaikuttavat muutostekijät ovat

### Lainsäädäntömuutokset

Rakentamislain uudistus tuo mukanaan tietomallipohjaisen lupahakemuksen, ilmastaselvityksen, hiilijalanjälkilaskennan ja käsittelyaikatakuun.

Alueidenkäyttölain uudistus muun muassa lisää kaavoitusvelvoitteita, tuo aurinkovoimaloiden kaavoitusvelvoitteen ja vahvistaa maanomistajien aloiteoikeutta.

Jätelain uudistukset tarkentavat TSV-jätehuoltoa, tuovat kiertotalouslain ja toimeenpanevat EU:n sääntelyä.

### Aluehallinnon uudistus

Elinvoimakeskusten ja Lupa- ja valvontavirastojen käynnistyminen on aiheuttanut siirtymävaiheen, jossa viranomaisprosessien tulkinnot ja käsittelyajat voivat vaihdella ja viivästyä aikaisemmasta.

### Rakentamisen suhdanteet ja talousympäristö

Rakentamisen suhdanteisiin vaikuttavat korkotason nousu, inflaatio, energian hinnan vaihtelu ja rahoitusmarkkinoiden kiristyminen. Nämä tekijät heikentävät rakentamisen volyymia ja siirtävät investointeja, mikä näkyy tonttikysynnässä ja kunnan investointien ajoituksessa koko suunnitelmakauden ajan.

### Saavutettavuus ja liikkuminen

Kaksoisraiteen ja lähijunaliikenteen valmistelu, MAL-ohjelman hankkeet sekä Oulun seudun joukko liikenteen kehittäminen vaikuttavat Limingan saavutettavuuteen ja liikkumisen palvelutasoon.

### Kuntatalous

Kuntien tulo rakenteen muutos edelleen lisää tarvetta kohdentaa investoinnit ja ylläpito kustannustehokkaasti ja pitkäjänteisesti.

### Henkilöstöresurssit

Elinympäristöpalvelujen tehtäväkenttä on laaja, ja palvelualueita hoidetaan yhdeksän henkilön tiimillä. Pieni tiimi on altis kuormitukselle erityisesti tilanteissa, joissa henkilöstöä on poissa. Vuoden 2026 kokemus osoitti, että 30 prosentin henkilöstöpoissaolo aiheutti merkittävää kuormitusta jäljellä oleville työntekijöille ja vaikutti palvelujen sujuvuuteen. Tämä rakenteellinen riski on huomioitava suunnitelmakauden resursoinnissa, tehtävävastuiden selkeyttämisessä ja ostopalvelujen taroituksenmukaisessa käytössä.

### Digitalisaatio

Tekoälyn ja sähköisten palvelujen käyttöönotto sekä paikkatiedon ja omaisuudenhallinnan tietojärjestelmien kehittäminen muuttavat palvelualueen toimintatapoja ja osaamistarpeita.

## Toiminnan kehittäminen

Elinympäristöpalvelut kehittää toimintaansa seuraavilla kokonaisuuksilla

Prosessien ja toimintatapojen uudistaminen

Kaavoituksen prosesseja selkeytetään ja puitesopimuksia hyödynnetään. Rakennusvalvonnan toimintatavat päivitetään vastaamaan uutta lainsäädäntöä. Lupaprosesseja digitalisoidaan ja sähköistä asiointia laajennetaan. Omaisuudenhallinnan elinkaarimallia vahvistetaan.

Digitalisaation ja tekoälyn hyödyntäminen

Tekoälyä otetaan käyttöön lupakäsittelyssä, tiedolla johtamisessa ja omaisuudenhallinnassa. Paikkatietopohjaista suunnittelua vahvistetaan ja sähköisiä palveluja laajennetaan asiakaslähtöisesti.

Osaamisen kehittäminen

Henkilöstö osallistuu lainsäädäntömuutosten edellyttämiin koulutuksiin, rakennusvalvonnan ja kaavoituksen syventäviin koulutuksiin, jätehuollon ja kiertotalouden koulutuksiin sekä digitalisaatio- ja paikkatietokoulutuksiin.

Resurssien hallinta ja varautuminen

Poissaolojen vaikutuksia hallitaan ennakoimalla työkuormaa, selkeyttämällä tehtävävastuita ja hyödyntämällä ostopalveluja tarkoituksenmukaisesti.

Strategisten tavoitteiden toimeenpano

Tontti- ja asuntotarjontaa varmistetaan, yritystoiminnan edellytyksiä vahvistetaan, kuntakeskusta kehitetään, saavutettavuutta parannetaan sekä matkailua ja luontokohteita kehitetään.

## Talous

| Käyttötalous (sisäinen/ulkoinen) | TP<br>2025        | Muutettu TA<br>2026 | TA<br>2027        | TS<br>2028 | TS<br>2029 |
|----------------------------------|-------------------|---------------------|-------------------|------------|------------|
| <b>TOIMINTATUOTOT</b>            | <b>2 910 223</b>  | <b>2 642 810</b>    | <b>2 963 362</b>  |            |            |
| Myyntituotot                     | 205 652           | 949 050             | 1 109 940         |            |            |
| Maksutuotot                      | 352 058           | 181 440             | 145 420           |            |            |
| Muut toimintatuotot              | 2 352 512         | 1 512 320           | 1 708 002         |            |            |
| <b>TOIMINTAKULUT</b>             | <b>-3 972 597</b> | <b>-4 574 143</b>   | <b>-5 226 593</b> |            |            |
| Henkilöstökulut                  | -561 786          | -628 819            | -612 808          |            |            |
| Palkat ja palkkiot               | -470 253          | -509 837            | -497 357          |            |            |
| Henkilösivukulut                 | -91 534           | -118 983            | -115 451          |            |            |
| Palvelujen ostot                 | -2 588 317        | -3 337 190          | -4 015 225        |            |            |
| Aineet, tarvikkeet ja tavarat    | -149 056          | -70 660             | -202 500          |            |            |
| Avustukset                       | -33 446           |                     |                   |            |            |
| Muut toimintakulut               | -639 992          | -537 474            | -396 060          |            |            |
| <b>TOIMINTAKATE</b>              | <b>-1 062 375</b> | <b>-1 931 333</b>   | <b>-2 263 230</b> |            |            |

Yllä olevassa taulukossa esitetyt talousarvio vuodet eivät ole suoraan vertailukelpoisia, koska vuosien 2025-2027 aikana elinympäristöpalvelujen tuottamissa palveluissa on tapahtunut muutoksia,

joista merkittävimmät ovat vuokrattavien kohteiden lisäykset ja poistot, joukkoliikennepalvelujen siirtyminen palvelualueelle sekä Lakeuden Ekon uuden sopimuskauden alkaminen 1.3.2026.

Lisäksi elinympäristöpalvelut toteuttaa talousarviossa 2026 hyväksytyt pysyvät säästötoimenpiteet. Säästöt saavutetaan ensisijaisesti kasvattamalla toiminnan tuottoja tarkistamalla palvelujen perusteita ja hinnoittelua sekä myymällä vähällä käytöllä tai tyhjillään olevia rakennuksia ja huoneistoja. Rakennusvalvonnassa yhdyskuntapalvelujen tarkastus- ja valvontatoimintaa systematisoidaan, ja yhteistyötä yli kuntarajojen lisätään.

Ulosvuokrattujen tilojen vuokrat tarkistetaan vähintään todellisten kulujen tasolle.

Vähällä käytöllä, tyhjillään olevat tai taloudellisesti kannattamattomat kiinteistöt ja huoneistot myydään: Limingan Asunto Oy L3, Sininen talo ja Tupoksen omakotitalo.

Lisäksi on säästötoimenpiteitä, jotka liittyvät voimassa oleviin palvelusopimuksiin. Nämä valmistellaan vuoden 2026 aikana, ja säästöt realisoituvat vuosina 2027 tai 2028 sopimuskausien sallimissa puitteissa.

Säästöt, jotka syntyvät vuodesta 2027 alkaen:

- Yksityisteiden kunnossapito (huolto, kunnossapito ja aurauspalvelu) muutetaan avustusperusteiseksi 45 kilometrin osuudella, ja hinnoittelu tarkistetaan. Säästö 110 000 euroa.
- Muun aurauspalvelun hinnoittelua tarkistetaan. Säästö 20 000 euroa.

Säästöt, jotka syntyvät vuodesta 2028 alkaen:

- Vesikarin liikuntahalli säilytetään, ja muu osa rakennuksesta puretaan, mukaan lukien vanha neuvolarakennus. Säästö ylläpitokuluissa yhteensä 50 000 euroa.
  - Vesikarin liikuntahallin lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmän muutostyöt toteutetaan vuonna 2027.
- Katujen talvikunnossapidon laatu palautetaan vuoden 2023 tasolle sopimuskauden vaihtuessa. Säästö 70 000 euroa.

## Palvelualueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet suunnitelmakaudella

Palvelualueen keskeiset muutokset ja toimenpiteet on kuvattu **Toimintaympäristöanalyysin, Toiminnan kehittämisen ja Toimintasuunnitelman** kappaleissa.

Lisäksi Lakeuden EKOn toimintasuunnitelman 2027 perusteella palvelualueella toteutetaan seuraavat uudet muutokset:

- Limingan kierrätysaseman rakentamisen aikataulu muuttuu: investointiohjelman mukaan kierrätysasema rakennetaan vuonna 2028.
- Lakeuden EKO selvittää vuonna 2027 lähikuntien kiinnostusta liittyä kuntien yhteiseen jätehuollon viranomaisyhteistyöhön ja lautakuntaan.
- Lakeuden EKO selvittää uusien jättepisteiden perustamismahdollisuudet jätteen välivarastointia ja käsittelyä varten.
- Lakeuden EKOn kuntien välistä jätehuollon yhteistyötä harmonisoidaan ja kehitetään.
- Jätehuollon asiakastytyväisyyskysely toteutetaan ja tuloksia hyödynnetään palvelujen kehittämisessä.
- Mahdollisuuksien mukaan pilotoidaan kierrätysaseman itsepalveluasointia.

## Toimintasuunnitelma

### Kaavoitus

- Kaavoitetaan Tupoksen asemakaavan muutos ja laajennus junaseisakkeen ympäristöön hyväksymisvaiheeseen ja toteutukseen.
- Käynnistetään uudet kaavahankkeet alueidenkäyttölain velvoitteiden (aurinkovoimalat, maanomistajien aloiteoikeus) ja kaavoituskatsauksen mukaisesti.
- Laaditaan tietomallipohjaiset kaavat Katja-asetuksen mukaisesti (siirtymävaihe 2027–2028).
- Päivitetään kaavoituksen ja maanhankinnan periaatteet -ohjelma.
- Varmistetaan selvitysten riittävyys ja viranomaisyhteistyö uusissa kaavahankkeissa.

### Maanhankinta ja tontit

- Kohdennetaan maanhankinta uusille kaava-alueille ja seisakkeiden läheisyyteen.
- Varmistetaan tonttitarjonnan monipuolistaminen.
- Toteutetaan maanhankinnan vuosittaiset tavoitteet.

### Rakennusvalvonta

- Valmistaudutaan toteuttamaan rakentamislain mukainen tietomallipohjainen lupaprosessi.
- Valmistellaan rakennusjärjestyksen päivitys vuoden 2027 alkuun.
- Toteutetaan rakennusvalvonnan uudistuksen edellyttämät toimintatapamuutokset (1.1.2027 voimaan tuleva laki).
- Jatketaan lupaprosessin käsittelyaikojen optimointia ja seuranta.

### Omaisuuksienhallinta

- Saatetaan toimitilojen huolto-ohjelmien päivitys osaksi huoltotyön vakiintunutta toimintatapaa.
- Toteutetaan huoltotyön auditointi (maaliskuu 2027) ja hyödynnetään auditointitulokset palvelutason ohjauksessa.
- Uudistetaan asuinkiinteistöjen huolto-ohjelmat ja otetaan ne käyttöön palvelutason varmistamiseksi.
- Laaditaan toimitilojen pitkän tähtäimen PTS-ohjelmat (50 % kohteista) ja ohjataan niiden toteutusta.
- Laaditaan katualueiden korjausvastuu ja viiden vuoden kunnossapito-ohjelma kunnossapidon suunnitelmallisuuden vahvistamiseksi.
- Laaditaan ja otetaan käyttöön kunnallistekniikan ja rakennusten investointien priorisointiohje, jota noudatetaan investointien suunnittelussa ja kohdentamisessa.

### Rakennuttaminen

- Rakennutetaan Eko-korttelin kunnallistekniikka vuosina 2027-2028
- Edistetään vanhan meijerin kehittämistä (korjattavuus ja yhteistyökumppanit).
- Toteutetaan MAL-hankkeiden seuraavat vaiheet (Pappilantien kiertoliittymät).
- Valmistellaan Limingan ja Tupoksen seisakkeiden toteutussuunnittelu yhteistyössä valtion

kanssa.

#### Asuminen ja toimitilat

- Viedään vuokra-asuntokohde toteutusvaiheeseen (valmiusaste 50 %).
- Käynnistetään senioriasumishankkeen valmistelu, kun vuokrakohteen valmiusaste ylittää 50 %.
- Toteutetaan vuosittainen neljä asunnon hankinta kuntakonsernin omistukseen.

#### Jätehuolto

- Toteutetaan jätelain II ja III uudistusten edellyttämät uudet toimintamallit (TSV-vastuun tarkentaminen, ulosmyyntirajan tiukentaminen, kiertotalouslaki).
- Valmistellaan Limingan uuden kierrätysaseman rakentaminen 2028 investointiohjelman mukaisesti.
- Selvitetään lähikuntien kiinnostus liittyä Lakeuden EKOn jätehuollon viranomaisyhteistyöhön ja yhteiseen lautakuntaan.
- Selvitetään uusien jätepisteiden perustamismahdollisuudet jätteen välivarastointia ja käsittelyä varten.
- Harmonisoidaan Lakeuden EKOn kuntien välistä jätehuollon toimintatapoja ja yhteistyötä.
- Toteutetaan jätehuollon asiakastytyväisyyskysely ja hyödynnetään tuloksia palvelujen kehittämisessä.
- Mahdollisuuksien mukaan pilotoidaan kierrätysaseman itsepalveluasointia.
- Jatketaan jäteneuvontaa ja jätehuoltomääräysten toimeenpanoa uudistuneiden EKOn verkkosivujen ja Ekopostin kautta.

#### Joukkoliikenne

- Edistetään Liminka–Kempele–Oulu lähijunaliikenteen käynnistämistä (edunvalvonta, sopimukset).
- Toteutetaan seisakkeiden ratasuunnittelu ja Tupoksen asemakaavan muutos ja laajennus juna-seisakkeen ympäristöön.
- Seurataan ja analysoidaan nousijamäärien kehitystä ja vaikutuksia palvelutasoon.
- Varmistetaan seuraavan kauden MAL-ohjelmaan Limingan hankkeet.

## Palvelualueen strategiset tavoitteet

### LIMINKA ON ELINVOIMAINEN JA HOUKUTTELEVA KUNTA

Strategian tavoitteet liittyvät väestön ja nettomuuton kehitykseen, yrityksiin ja työpaikkoihin sekä Limingan asemaan matkailukohteena.

| Strateginen tavoite (kuntastrategia)                                                                 | Palvelualueen toimenpide                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Mittari                                                                                                        | Mittarin tavoite                                                                                                                                          |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Väestönkasvu ja netto-muutto positiivinen                                                            | Varmistetaan monipuolinen ja houkutteleva tonttitarjonta kaavoituksella ja maanhankinnalla.<br><br>Edistetään kirkonkylän ja Tupoksen vetovoimaa palveluympäristön kehittämällä.                                                                                                                                                    | Rakentamiskelpoiset asuintontit<br><br>Vireillä olevien hankkeiden määrä                                       | ≥ 40 kpl<br><br>Kaksi käynnissä olevaa hanketta:<br>Vanha meijeri ja yksi hanke Tupoksen keskustassa                                                      |
| Työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa                                                               | Toteutetaan kaavoitusta, joka tukee yritystoiminnan kasvua ja logistisesti hyviä sijainteja.<br><br>Varmistetaan monipuolinen ja houkutteleva yritystonttitarjonta kaavoituksella ja maanhankinnalla.<br><br>Edistetään yritystoiminnan sijoittumista nopealla ja sujuvalla lupakäsittelyllä.                                       | Valmistuneet kaavat<br><br>Rakentamiskelpoiset yritystontit<br><br>Käsittelyaikatakuun toteutumisprosentti (%) | Kaksi valmista kaavaa: Erilä AK ja Tupoksen AK muutos ja laajennus junaseisakkeen ympäristöön<br><br>20 kpl<br><br>100 % käsittelyaikatakuun toteutuminen |
| Liminka on vetovoimainen luonto-, liikunta-, kulttuuri- ja tapahtumamatkailun kohde Pohjois-Suomessa | Varmistetaan Liminganlahden luontokeskuksen taloudellinen ylläpito ja tilojen tekninen toimivuus.<br><br>Varmistetaan, että matkailua ja hyvinvointia tukeva ympäristö ja infra (reitit, pysäköinti, opasteet, rakenteet) kunnossapidetaan suunnitellusti.<br><br>Mahdollistetaan liikkumisohjelman 2026-2030 mukaiset toimenpiteet | PTS-ohjelma<br><br>Kunnossapito-ohjelma<br><br>Liikkumisohjelma                                                | Kaikki ohjelmoidut tehtävät on suoritettu<br><br>Kaikki ohjelmoidut tehtävät on suoritettu<br><br>Kaikki ohjelmoidut tehtävät on suoritettu               |

## MAANKÄYTTÖ, ASUMINEN, LIIKENNE JA VASTUULLISUUS

Strategian tavoitteet koskevat tonttitarjontaa, asuntokannan kehittämistä, kuntakeskusta, palveluja sekä saavutettavuutta ja liikenneyhteyksiä.

| Strateginen tavoite (kuntastrategia)                       | Palvelualueen toimenpide                                                                                                                                                                                                                                     | Mittari                                                                                                                                                                        | Mittarin tavoite                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Riittävä tonttitarjonta asukkaiden ja yritysten tarpeisiin | Tonttivarannon säännöllinen tarkastelu ja kaavallisen valmiuden ylläpito.<br><br>Rakentamiskelpoisten tonttien määrän ylläpito.<br><br>Maanhankinnan kohdentaminen kaava-alueiden läheisyyteen.                                                              | Kaavoitetut tontit<br><br>Rakentamiskelpoiset tontit<br><br>Maanhankinnan toteutuneet neuvottelut                                                                              | Asuintontit 150 kpl, yritystontit 50 kpl<br><br>Asuintontit 40 kpl, yritystontit 20 kpl<br><br>Maanhankinnan neuvottelut käyty $\geq 80$ % suunnitelmasta                                                       |
| Asuntokanta kehittyy ja monipuolistuu                      | Laaditaan uusi vuokra-asuntojen hankkimismalli.<br><br>Edistetään uuden vuokra-asuntohankkeen rakentamista ja senioriasuntohankkeen etenemistä.<br><br>Edistetään monipuolisia ja houkuttelevia asumisratkaisuja kaavoituksessa.                             | Hankintamalli<br><br>Hankkeiden valmiusaste<br><br>Tonttityyppien osuus kaavoissa (%)                                                                                          | Malli laadittu ja käyttöön-otettu<br><br>Vuokra-asuntohankkeen valmiusaste 50 %, senioriasuntohankkeen valmistelu käynnissä<br><br>Jakauma vastaa kaavoitusohjelman tavoitetta                                  |
| Elävä kuntakeskus ja toimivat palvelut                     | Edistetään kirkonkylän hankkeiden toteutumista.<br><br>Tupoksen keskustan kehittäminen                                                                                                                                                                       | Vireillä olevat hankkeet<br><br>Kaavallinen valmius<br>Vireillä olevat hankkeet                                                                                                | Vanha meijeri -hanke: korjattavuus selvitetty, yhteistyökumppanit kartoitettu<br><br>Kaava hyväksytty<br>Vireillä yksi hanke                                                                                    |
| Saavutettavuus ja liikenneyhteydet paranevat               | Edistetään kaksoisraide- ja lähijunahankkeen toteutumista.<br><br>Tupoksen asemakaavan muutos ja laajennus junaseisakkeen ympäristöön<br><br>Varmistetaan seuraavalle MAL-kaudelle hankkeet Liminkaan Toimivat ja kustannustehokkaat joukkoliikennepalvelut. | Seisakkeiden valmisaste<br>Junakaluston hankintasopimus<br><br>Kaavan valmius<br><br>MAL-ohjelmaan sisältyvien Limingan hankkeiden lukumäärä<br>Joukkoliikenteen nousijamäärät | Seisakkeiden ratasuunnittelu käynnissä<br>Junakaluston hankintasopimus hyväksytty<br><br>Kaava hyväksymisvaiheessa<br><br>Kaksi hanketta MAL-ohjelmassa<br>Nousijamäärä positiivinen edelliseen vuoteen nähden. |

## TALOUDEN TASAPAINO JA JOHTAMINEN

Strategian tavoitteet painottavat kuntakonsernin tasapainoista taloutta, henkilöstön hyvinvointia ja osaamista sekä hyvää johtajuutta.

| Strateginen tavoite<br>(kuntastrategia)          | Palvelualueen toimen-<br>pide                                            | Mittari                                | Mittarin tavoite                                |
|--------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------|-------------------------------------------------|
| Kuntakonsernin talous<br>on tasapainossa         | Varmistetaan talousarvion mukainen toteuma.                              | Osavuosikatsaukset ja tilinpäätös      | Toteutunut toimintakate talousarvion mukainen   |
|                                                  | Luovutaan tarpeettomista kiinteistöistä.                                 | Luovuttavien kiinteistöjen ohjelma     | Ohjelmoidut toimenpiteet on toteutettu          |
|                                                  | Tehostetaan omaisuuden hallintaa suunnitelmallisella ylläpidolla         | PTS-ohjelmat ja investointisuunnitelma | Ohjelmoidut toimenpiteet on toteutettu          |
| Hyvinvoiva, osaava ja kehityshakuinen henkilöstö | Osaamisen varmistaminen                                                  | Koulutussuunnitelma                    | Toteuma 100 %                                   |
|                                                  | Kehityskeskustelut                                                       | Käydyt kehityskeskustelut              | Toteuma 100 %                                   |
|                                                  | Hyödynnetään digitalisaatiota ja tekoälyä työn sujuvoittamisessa.        | Käyttöön otetut digiratkaisut          | Kaksi uutta ratkaisua käytöön otettu            |
| Tuetaan hyvää johtajuutta                        | Toteutetaan sopimuspalaverit vuosittain                                  | Toteutuneet sopimuspalaverit           | Sopimukset laadittu ja käytöön otettu           |
|                                                  | Parannetaan hankkeiden viestintää ja avoimuutta                          | Viestintäkerrat                        | Kaksi tiedotetta/hanke + viralliset tiedotukset |
|                                                  | Vahvistetaan henkilöstön/palvelualueiden osallistumista ja vuoropuhelua. | Osallistamiskerrat                     | Osallistetaan kaikissa hankkeissa               |

## HYVINVOIVAT KUNTALAISET

Strategian tavoitteet liittyvät hyvinvoinnin ja aktiivisen elämäntavan edistämiseen sekä kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien vahvistamiseen.

| Strateginen tavoite<br>(kuntastrategia)                                       | Palvelualueen toimen-<br>pide                                        | Mittari                  | Mittarin tavoite                                               |
|-------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|--------------------------|----------------------------------------------------------------|
| Liminka tukee kuntalaisten hyvinvoinnin edistämistä ja aktiivista elämäntapaa | Huomioidaan liikunta- ja kulttuuripalvelujen tarpeet kaavoituksessa. | Osallistaminen           | Osallistetaan kaikissa hankkeissa                              |
|                                                                               | Ylläpidetään ja kehitetään palvelurakennetta ja kulttuuriympäristöä. | PTS-ohjelmat             | PTS-ohjelma kaikissa merkittävissä rakennuksissa, toteuma-aste |
|                                                                               | Edistetään lähiluonnon saavutettavuutta.                             | Ohjelmoidut toimenpiteet | Ohjelmoidut toimenpiteet suoritettu                            |

|                                                                                           |                                                                                                                        |                                            |                                                                                                                                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Kuntalaisten osallisuus ja mahdollisuudet vaikuttaa oman kunnan kehittämiseen vahvistuvat | Kokeillaan uusia osallistamistapoja kaavahankkeissa.                                                                   | Osallistamiskerrat                         | Osallistetaan kaikissa hankkeissa                                                                                              |
|                                                                                           | Mahdollistetaan yhteisöllinen asuminen ja yhteistilojen liittäminen.<br><br>Parannetaan viestintää ja vuorovaikutusta. | Yhteistilojen määrä<br><br>Viestintäkerrat | Yhteistilojen määrän kasvu positiivinen edelliseen vuoteen verrattuna<br><br>Kaksi tiedotetta/hanke + viralliset tiedottamiset |

## Henkilöstö ja koulutussuunnitelma

| Henkilöstömäärä 31.12.            | 2024     | 2025     | 2026     | 2027     |
|-----------------------------------|----------|----------|----------|----------|
| Vakinaiset, lkm.                  | 8        | 9        | 9        | 8        |
| Määräaikaiset, lkm                | 1        | 0        | 0        | 0        |
| Sijaiset, lkm                     | 0        | 0        | 0        | 0        |
| Työllistetyt (vuoden aikana), lkm | 0        | 0        | 0        | 0        |
| <b>Henkilöstö yhteensä</b>        | <b>9</b> | <b>9</b> | <b>9</b> | <b>8</b> |

### Henkilöstösuunnitelma

Henkilöstömäärä säilyy nykyisellä tasolla. Tehtäväkohtaisia vastuita kehitetään ja osallistutaan koulutuksiin siten, että lainsäädäntömuutosten edellyttämä kasvava osaaminen varmistetaan, poissaolojen vaikutuksia voidaan hallita paremmin, työkuorma jakautuu tasaisemmin, ostopalvelujen käyttö kohdistuu tarkoituksenmukaisiin tehtäviin ja digitalisaation sekä tekoälyn käyttöönotto tukee henkilöstön työkuormaa.

### Koulutussuunnitelma

#### Kaavoitus

- Alueidenkäyttölain koulutukset
- Paikkatietokoulutukset
- Strategisen kaavoituksen syventävät koulutukset

#### Rakennusvalvonta

- Rakentamislain koulutukset
- Tietomallipohjaisen lupaprosessin koulutukset
- Rakennusvalvonnan valtakunnalliset koulutukset

#### Omaisuuksienhallinta

- Omaisuudenhallinnan elinkaarikoulutukset
- Varke-koulutukset
- Digitaalisten omaisuudenhallintajärjestelmien koulutukset

#### Jätehuolto

- Jätelain ajankohtaispäivät
- Jätelautakuntien neuvottelupäivät
- Kiertotalouskoulutukset

## Yhteiset koulutukset

- Digitalisaatio ja tekoäly
- Tiedolla johtaminen
- Viestintä ja osallistaminen
- Työhyvinvointi ja -kuormituksen hallinta.

## Riskienhallinta

### Henkilöstöriskit

Elinympäristöpalvelut toimii yhdeksän henkilön tiimillä, mikä tekee toiminnasta haavoittuvan poissaoloille. Vuoden 2026 tilanne osoitti, että 30 prosentin henkilöstövaje heikentää palvelujen sujuvuutta ja lisää jäljellä olevan henkilöstön kuormitusta. Riskiä hallitaan varautumalla ostopalvelujen käyttöön, selkeyttämällä tehtävistä ja ennakkoimalla työkuormaa.

### Lainsäädäntömuutokset

Rakentamislain ja alueidenkäyttölain tulkintaerot sekä uudet velvoitteet voivat aiheuttaa epäselvyyttä ja lisätä viranomaisprosessien kuormitusta. Riskiä hallitaan henkilöstön koulutuksella, ohjeistusten päivittämisellä ja prosessien systemaattisella kehittämisellä.

### Kaavahankkeiden valitusriskit

Kaavahankkeisiin liittyy valitusriski, joka voi viivästyttää hankkeiden etenemistä ja investointien toteutusta. Riskiä hallitaan vahvistamalla osallistamista, vuorovaikutusta ja viranomaisyhteistyötä erityisesti kaavaprosessin alkuvaiheessa.

### Kunnallistekniikan korjausvelka

Korjausvelan kasvu heikentää infrastruktuurin toimintavarmuutta ja lisää pitkän aikavälin kustannuksia. Riskiä hallitaan toteuttamalla investointiohjelmia suunnitelmallisesti sekä päivittämällä rakennuskohtaisten PTS-ohjelmien ja kunnallistekniikan korjausvastuiden ajantasainen tilannekuva vuosittain, jolloin päätösten teko perustuu tutkittuun tietoon.

### Rakentamisen suhdanteet

Rakentamisen volyymin lasku sekä talous- ja markkinaympäristön epävarmuus heikentävät tonttien kysyntää ja voivat siirtää rakentamisen aloituksia. Riskiä hallitaan kohdentamalla tonttitarjonta valmiin kunnallistekniikan alueille, jolloin investointien käynnistyminen on mahdollista ilman lisäinfran rakentamista ja kunnan aiemmin tekemät investoinnit saadaan tehokkaammin käyttöön.

### Jätehuollon muutokset

Jätelain uudistukset (TSV-vastuu, ulosmyyntiraja, kiertotalouslaki) edellyttävät uusia toimintatapoja ja voivat lisätä viranomaistehtävien määrää. Riskiä hallitaan selkeyttämällä viestintää, päivittämällä ohjeistuksia ja toimeenpanemalla velvoitteet suunnitelmallisesti yhteistyössä palveluntuottajan ja Lakeuden Ekon kuntien kanssa.

### Saavutettavuus ja liikkuminen

Lähijunaliikenteen ja MAL-hankkeiden eteneminen sisältää epävarmuuksia, jotka voivat vaikuttaa kunnan saavutettavuuteen ja liikkumisen palvelutasoon. Riskiä hallitaan aktiivisella edunvalvonnalla, tiiviillä suunnitteluyhteistyöllä ja osallistumisella seudullisiin valmisteluryhmiin.